

Nej, man har arbejdet sig frem Punkt for Punkt til et bestemt tilstræbt Maaal, og det er det samme, som jeg ønsker, vi skal gøre her. Indtræffer der en Situation, som gør det ønskeligt at foretage visse Ændringer, Ændringer, som utvivlsomt vil tjene til at fremkalde større Stabilitet i vore Valutaforhold, saa lovgiver vi derom, og saa skal vi ikke lade os afholde derfra, fordi der er en Mængde Samfundsspørgsmaal, som ogsaa griber ind i Valutaproblemet, som vi ikke kan enes om.

Gennem flere af de Taler, der er holdt, synes jeg, der er gaaet en mægtig Overvurdering af, hvad Lovgivningen overhovedet kan yde i et Spørgsmaal som dette, jeg bliver ikke træt af at gentage, hvad jeg altid har sagt, hver Gang vi har drøftet Valutaspørgsmaalet her i Rigsdagen, at det kun er saare begrænset, hvad Lovgivningen kan yde i denne Sag; og det forekommer mig jo rigtignok, at de Begivenheder, vi har oplevet, siden vi vedtog den sidste Valutalov, giver et meget slaaende Vidnesbyrd herom. Men ikke des mindre bliver man ved at kræve, at det alt skal ordnes gennem Lovgivningen, og at det skal ordnes straks.

Man siger, at det er en endelig Stabilisering, man vil have. Ingen kan mere inderligt end jeg ønske, at vi snarest muligt maatte komme til en endelig Stabilisering, og ingen kan være stærkere overbevist end jeg om, at før vi faar Guldindløseligheden, har vi ikke den endelige Stabilisering. Men hvad jeg dog vilde ønske, man vilde klargøre sig, er dette, at denne Sag ikke er løst dermed, at man i Morgen vedtager en Lov, der fastsætter Guldindløselighed enten til en endelig Kurs som det ærede Medlem Hr. Rodes Shilling-Kurs eller, som det ærede Medlem Hr. Pinstrup ønsker det, en Kurs, der skal stige med 1 Ø. fra 90 til 100 i Løbet af 10 Aar og med Guldindløselighed paa alle Stadier. Hvis det var saa let at ordne et saadant Spørgsmaal, vilde hele Valutaproblemet ikke have den, jeg kan næsten sige: forfærdende vanskelige Karakter, som det har. Jeg skal ikke gentage, hvad jeg sagde derom i min forrige Tale, men der er visse Naturnødvendigheder, man ikke kan gaa af Vejen for, naar man vil have en Stabilisering, der er stærk nok til at kunne befæstes ved Guldindløselighed, uden at man behøver at risikere, at Landets Guldbeholdning i meget kort Tid bliver udtømt, og at Valutaspørgsmaalet som Følge deraf bliver betydelig mere ondartet, end det nogen Sinde har været

før; saa maa der tilvejebringes en vis Nærmelse mellem det indre og det ydre Prisniveau, mellem Kronens internationale Kurs og det indre Prisniveau, og noget saadant tager Tid. Jeg ønsker, vi kunde gennemføre det saa hurtigt som muligt, men det tager en meget betydelig Tid, og det afhænger af en Række Forhold, som Lovgivningsmagten ikke raader over.

Jeg spørger: Er der noget eneste Land, hvor man har povet at gaa til Guldindløselighed, uden at disse Betingelser var tilvejebragt, uden at der var gaaet tilstrækkelig lang Tid under Oparbejdning af Papirvalutaen til, at det indenlandske Prisniveau nogenlunde kunde tilpasse sig efter den vedkommende Valutas internationale Værdi? Er der noget Sted, hvor man ikke har ment, at dette var en Proces, der krævede sin Tid, og at man først kunde gaa til Guldindløselighed, endda adskillig Tid efter, at Papirvalutaen paa naturlig Maade var arbejdet op til Pariteten eller i Nærheden af Pariteten? Man vil blive mig Svar skyldig. Man har ikke kunnet gennemføre det nogetsteds af den simple Grund, at det ikke lader sig gennemføre, at det Land, der vilde jage til, uden at de nødvendige økonomiske Betingelser er tilvejebragt, at indføre en kunstig Guldparitet med det samme, vilde komme til at betale saa forfærdelige Lærepenge, at man gruer for Tanken derfor, og der er heller intet Land, der har povet at udsætte sig for at komme til at betale saadanne Lærepenge.

Det er saadannerent økonomiske Grundfakta, som man maa have for Øje, og ikke de saare naturlige Ønsker, man nærer. Thi det er jo sandt nok: intet er bedre, jeg havde nær sagt, næsten alt andet træder i Skygge for det berettigede Ønske, som Landets Erhverv nærer, og maa nære, om at faa Stabilitet saa snart som muligt, Stabilitet først og Stabilitet sidst. Det er fuldkommen rigtigt, men man maa ikke lukke Øjnene for de naturlige Forhold, som gør, at denne Vej er lang og vanskelig at vandre, og at der her ikke er Tale om Forhold, som udelukkende afhænger af Lovgivningsmagten.

Til det ærede Medlem Hr. Pinstrup skal jeg sige, at jeg synes, han kom for let til den Udtalelse, at Spekulationen er garanteret, at under 89 gaar Kronen ikke. Det er Spekulationen slet ikke garanteret. Derfor er Ventilen indsat, og denne Ventil synes jeg, det ærede Medlem lagde for ringe Vægt paa. Naar vi sætter Guldkursen 2—3 Ø. under den faktiske Kurs, 2 Ø. under den Gennemsnitskurs, der har været i de